

Scoala de afaceri - Regiunea Sud-Est

GHID PENTRU ANTREPRENORI PRIVIND INTEGRAREA PERSPECTIVEI DEZVOLTĂRII DURABILE ÎN ACTIVITĂȚILE ECONOMICE

Experți studii teme secundare
Arpad Todor
Lavinia Andrei

Obiectivul ghidului

- ▶ Ghidul de față reprezintă un instrument destinat antreprenorilor, atât celor începători cât și celor cu experiență, în efortul lor de a-și dezvolta activitatea antreprenorială, implementând principiile dezvoltării durabile în diverse aspecte ale afacerii.

Structură I

- ▶ În a doua secțiune, prezentăm conceptul de Environmental Social Corporate Responsibility și modalitățile prin care se poate operaționaliza în cadrul diferitelor activități antreprenoriale.
- ▶ În a treia secțiunea discutăm despre conceptul de achiziții verzi, prezentăm cadrul legal adoptat în România pentru a reglementa acest domeniu și principalele modalități prin care se pot implementa principiile achizițiilor verzi în activitatea unui antreprenor.
- ▶ Ulterior, prezentăm și discutăm problematica economiei circulare și pașii prin care o afacere poate implementa această abordare în rutina sa.

Structură II

- ▶ Într-o primă secțiune, prezentăm principalele repere istorice ale ajungerii pe agenda publică a problematicii dezvoltării durabile în general și în special a antreprenoriatului sustenabil
- ▶ O altă abordare prezentată pe scurt este cea a *reducerii amprentei de carbon*.
- ▶ În ultimele două secțiuni discutăm despre *Comunicare și educație în cadrul firmei* și introducem problematica legăturii dintre tematicile orizontale ale egalității de șanse și dezvoltarea durabilă.

Dezvoltarea durabilă

- ▶ Definită pentru prima dată în raportul „Viitorul nostru comun”, denumit și Raportului Brundtland, realizat de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare din cadrul Națiunilor Unite în anul 1987 în cadrul „dezvoltarea care răspunde nevoilor din prezent, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor nevoi”. Acesta definește trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: *economică, socială și de mediu*.

Dezvoltarea durabilă

- ▶ Obiectivele de dezvoltarea durabilă sunt prezente în cadrul **Strategiei Europa 2020 pentru creștere inteligentă, durabilă și incluzivă** și au fost operaționalizate cu succes în două programe foarte importante:
- ▶ Europa eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- ▶ Politica industrială pentru era globalizării.
- ▶ În anul 2008 a fost adoptată Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030, strategie care a fost actualizată la nivelul anului 2018.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Dezvoltarea durabilă - exemple de măsuri:

- ▶ Economii de energie
- ▶ Produse ecologice
- ▶ Ambalaje reciclabile
- ▶ Surse alternative de energie
- ▶ Implementarea unor standarde de protecția a mediului
- ▶ Obiectivele sociale
- ▶ Profituri pe termen lung
- ▶ Drepturile consumatorilor

Antreprenoriatul sustenabil

- ▶ Bennett a definit în 1991 noțiunile de mediu antreprenor ", " antreprenor verde ", " eco-antreprenor " și "ecopreneur", caracteristicile pe baza cărora putem identifica antreprenorilor verzi fiind:
 - ▶ • Întreprinzătorii verzi au noi oportunități de afaceri și investiții de tip ventures, care de obicei implică a risc foarte mare. Rezultatul acestor afaceri este adesea imprevizibilă.
 - ▶ • Întreprinzătorii verzi sunt motivați intrinsec. Activitățile lor de afaceri au un caracter general pozitiv asupra mediului natural și asupra mediului sustenabilitate, și acționează în mod conștient pentru a asigura un viitor mai sustenabil.

Antreprenoriatul sustenabil - exemple

- ▶ introducerea de practici cu impact asupra mediului în activitatea curentă cu scopul de a crește reciclarea, de a reduce consumul de energie, de a îmbunătăți gestionarea resurselor și de a reduce poluării;
- ▶ dezvoltarea de noi activități în cadrul economiei ecologice cu scopul de a oferi oportunități de angajare, precum și de a contribui la reducerea impactului negativ asupra mediului (spre exemplu reducerea emisiilor din surse fixe în atmosferă și limitarea poluării corpurilor de apă);
- ▶ introducerea etichetării ecologice

Responsabilitatea socială corporativă a mediului

- Conceptul este definit de Mazurkiewics drept "datoria de a suporta implicațiile asupra mediului a operațiunilor, produselor și facilităților companiei, eliminarea deșeurilor și emisiilor, maximizarea eficienței și productivității resurselor sale și minimizarea practicilor care ar putea afecta negativ bucuria resurselor țării prin generațiile viitoare

Responsabilitatea socială corporativă a mediului

Exemple

- ▶ Printre direcțiile principale ale răspunderii sociale ale firmei pot fi enumerate:
- ▶ Promovarea standardelor etice înalte în business
- ▶ Asigurarea unei calități înalte ale condițiilor de muncă a salariaților
- ▶ Asigurarea securității și sănătății salariaților
- ▶ Protejarea drepturilor salariaților
- ▶ Programe pentru prevenirea discriminării angajaților
- ▶ Sprijinirea instituțiilor de caritate

UNIUNEA EUROPEANĂ

Responsabilitatea socială corporativă a mediului

Exemple

- ▶ Protecția consumatorului
- ▶ Susținerea artei, instituțiilor de învățământ, medicinei
- ▶ Programe pentru ajutorarea bătrânilor
- ▶ Sprijinirea reînnoirii și reconstrucției urbane
- ▶ Programe de instruire a șomerilor
- ▶ Programe pentru prevenirea crimelor etc.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Achizițiile verzi

- ▶ *În definiția Comisiei Europene, achizițiile publice ecologice (APE), reprezintă procesul prin care autoritățile publice introduc criterii de mediu în cadrul cerințelor pentru achiziția de bunuri, servicii și lucrări, astfel încât acestea să aibă un impact redus asupra mediului, pe durata întregului ciclu de viață al acestora.*

Legea nr. 69/2016 privind achizițiile publice verzi

- ▶ (2) Scopul prezentei legi îl constituie:
 - ▶ a) promovarea protecției mediului și a dezvoltării durabile;
 - ▶ b) promovarea consumului și producției durabile, precum și a eficienței utilizării resurselor;
 - ▶ c) încurajarea dezvoltării și aplicării tehnologiilor curate și prietenoase cu mediul;
 - ▶ d) promovarea progresului social care favorizează dezvoltarea economică;
 - ▶ e) asigurarea utilizării eficiente a fondurilor,
 - ▶ f) îmbunătățirea calității prestațiilor și optimizarea costurilor pentru achizițiile publice pe termen scurt, mediu și lung;
 - ▶ g) dezvoltarea pieței interne a produselor, serviciilor, lucrărilor și tehnologiilor verzi.
- ▶ b) achiziție publică verde - procesul prin care autoritățile contractante utilizează criteriile privind protecția mediului care să permită îmbunătățirea calității prestațiilor și optimizarea costurilor cu achizițiile publice pe termen scurt, mediu și lung;

Achizițiile verzi - oportunități pentru antreprenori

- ▶ Ministerul Mediului pregătește publicarea *Ghidului de achiziții publice verzi* care cuprinde criterii minime privind protecția mediului pentru șase grupe de produse și servicii, precum și modele de caiete de sarcini, elaborate în colaborare cu Agenția Națională privind Achizițiile Publice (ANAP). În primul semestru al anului 2018, *Ministerul va publica Planul național de achiziții publice verzi* care va stabili ținte multianuale cu caracter obligatoriu pentru autoritățile contractante pentru orizontul 2020. Aceste instrumente sunt elaborate printr-un proces amplu de consultare în grupuri de lucru tehnice intra și inter-instituționale.

Achizițiile verzi - oportunități pentru antreprenori

Informații obținute de pe: http://mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/20-03-2018_Raport_proiect_pilot_GPPbest_19.03.2018.pdf

- ▶ Pe parcursul anului 2017 trei instituții au luat parte la proiectul pilot GPPbest:
 - 1) Ministerul Mediului, 2) Garda Națională de Mediu și 3) Agenția Națională de Meteorologie.
- ▶ 1) Ministerul Mediului a achiziționat produse de birotică, papetărie și aparatură de birou necesare implementării Programului RO04 “Reducerea substanțelor periculoase”.

Achizițiile verzi - oportunități pentru antreprenori

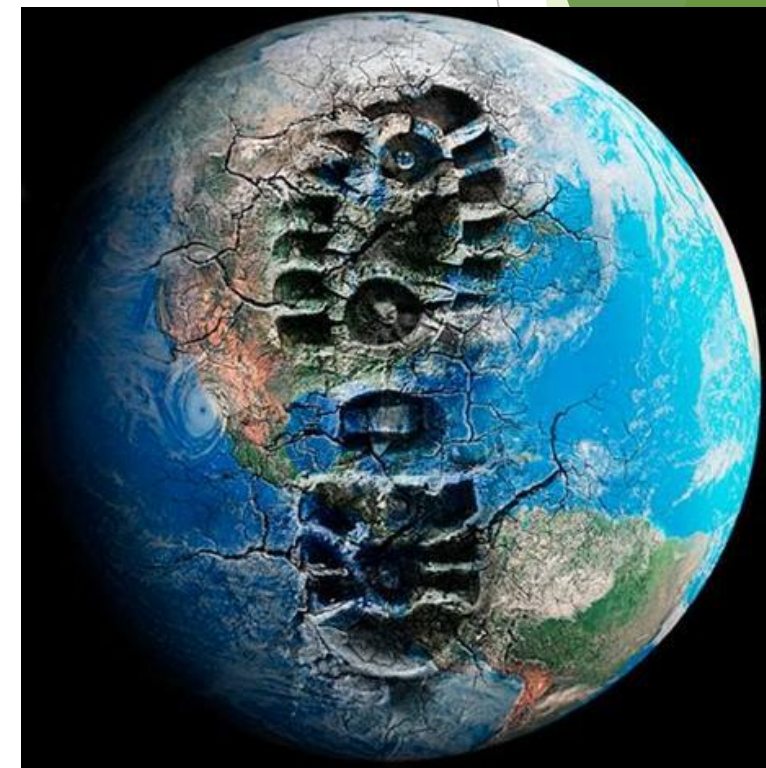
- ▶ Produsele achiziționate au inclus: - cutii de hârtie, bibliorafturi și seturi notițe adezive din hârtie „reciclata (100% fibre reciclate, fără clor elementar - ECF sau TCF) sau pe bază de fibre neprelucrate produse în mod sustenabil (ex: Ecolabel sau echivalent) și/sau legal (ex: certificare FSC, PEFC sau echivalent, fără clor elementar - ECF sau TCF)”; - markere „reîncărcabile, peste 90% materiale reciclate”; - pixuri “material reciclat”; - creioane “material reciclat și/sau lemn provenit din păduri gestionate responsabil (ex: certificare FSC, PEFC sau echivalent)”; - agende “interior din hârtie reciclată (100% fibre reciclate, fără clor elementar - ECF sau TCF) sau pe bază de fibre neprelucrate produse în mod sustenabil (ex: Ecolabel sau echivalent) și/sau legal (ex: certificare FSC, PEFC sau echivalent, fără clor elementar - ECF sau TCF)”; - capsatoare “ecologice, fabricate din plastic 100% reciclat post-consum”.

Achizițiile verzi - oportunități pentru antreprenori

- ▶ 2) Garda Națională de Mediu a contractat în anul 2017 servicii de curățenie ecologice pentru sediile Gărzii Naționale de Mediu în valoare de 339,500 lei. Specificațiile tehnice cu caracter ecologic au inclus: - deținerea de către ofertant a standardului de management de mediu ISO 14001 sau echivalent; - prevederi privind modul de prestare al serviciilor pentru a diminua impactul asupra mediului (sistem de spălare pre-impregnat); - solicitarea eco-labelului (sau echivalent) pentru hârtie igienică, prosoape de curățat și detergenți.

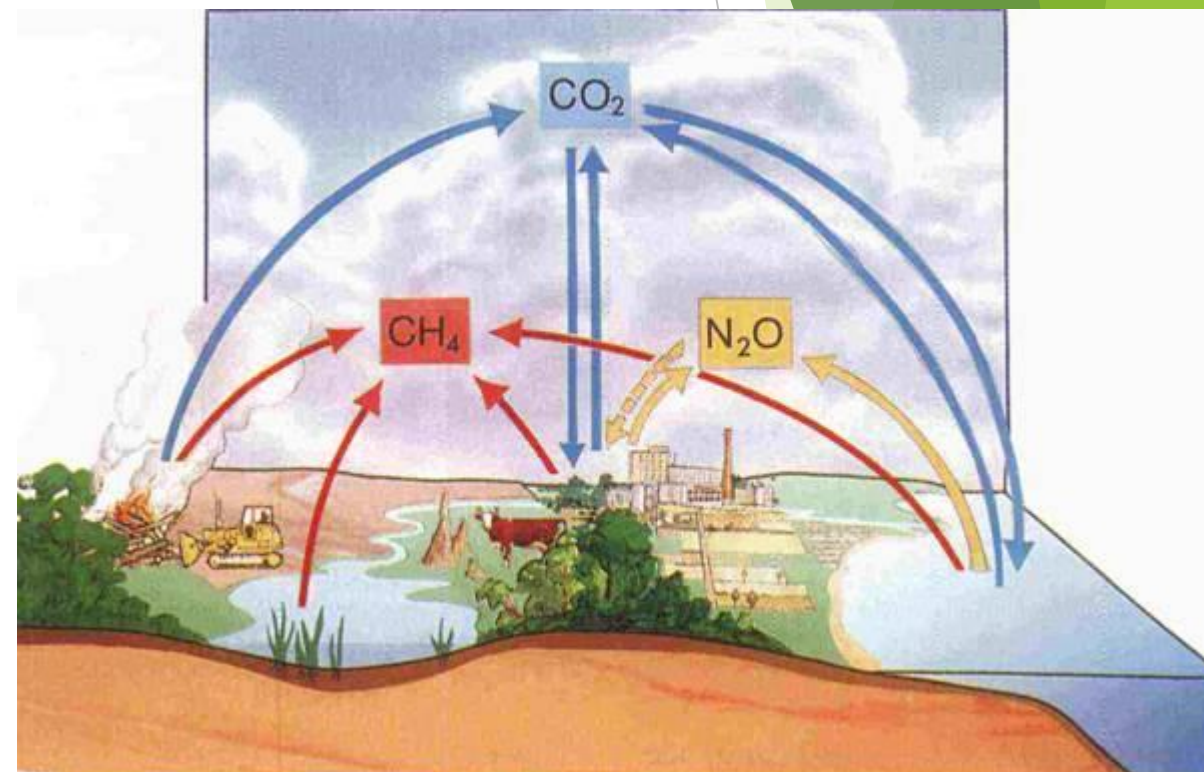
Amprenta de carbon

- ▶ Amprenta de carbon este ansamblul emisiilor de gaze cu efect de seră generate direct și indirect de un individ, o organizație, un eveniment sau un produs, exprimate în echivalent CO₂.
- ▶ Gazele cu efect de seră (GES) sunt emise în procesul de producere a energiei, în timpul transportului, curățării terenurilor, defrișărilor și prin producerea și consumul de alimente, bunuri de larg consum, materiale, drumuri, clădiri și servicii.

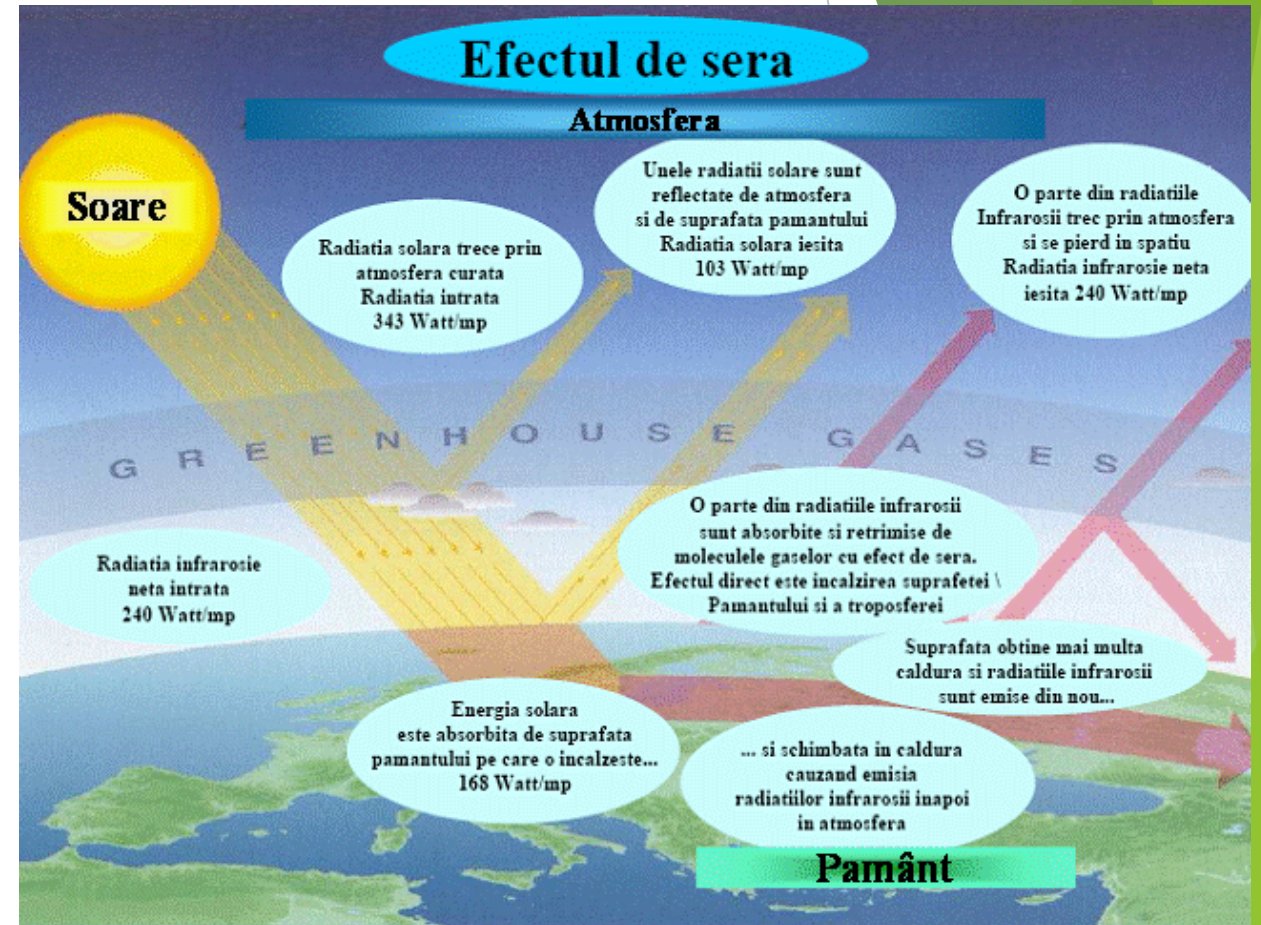
Gazele cu efect de seră

- Principalele gaze cu efect de seră luate în calcul la analiza amprentei de carbon sunt următoarele: dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), oxid nitros (N_2O), hidrofluorură de carbon (HFC), hexafluorură de sulf (SF_6), perfluorocarbon (PFC).

Efectul de seră

Efectul de seră este un termen folosit pentru a evidenția contribuția unor anumite gaze emise natural sau artificial la încălzirea atmosferei terestre prin modificarea permeabilității atmosferei la radiațiile solare reflectate de suprafața terestră.

Amprenta de carbon a unei întreprinderi

O amprentă de carbon organizațională măsoară emisiile de gaze cu efect de seră generate de toate activitățile directe și indirecte dintr-o organizație.

Cuantificarea emisiilor de gaze cu efect de seră ne ajută să înțelegem care sunt surse cheie de emisii de gaze cu efect de seră, modul în care contribuie organizația la emisiile globale și oportunitățile reducerii acestor emisii.

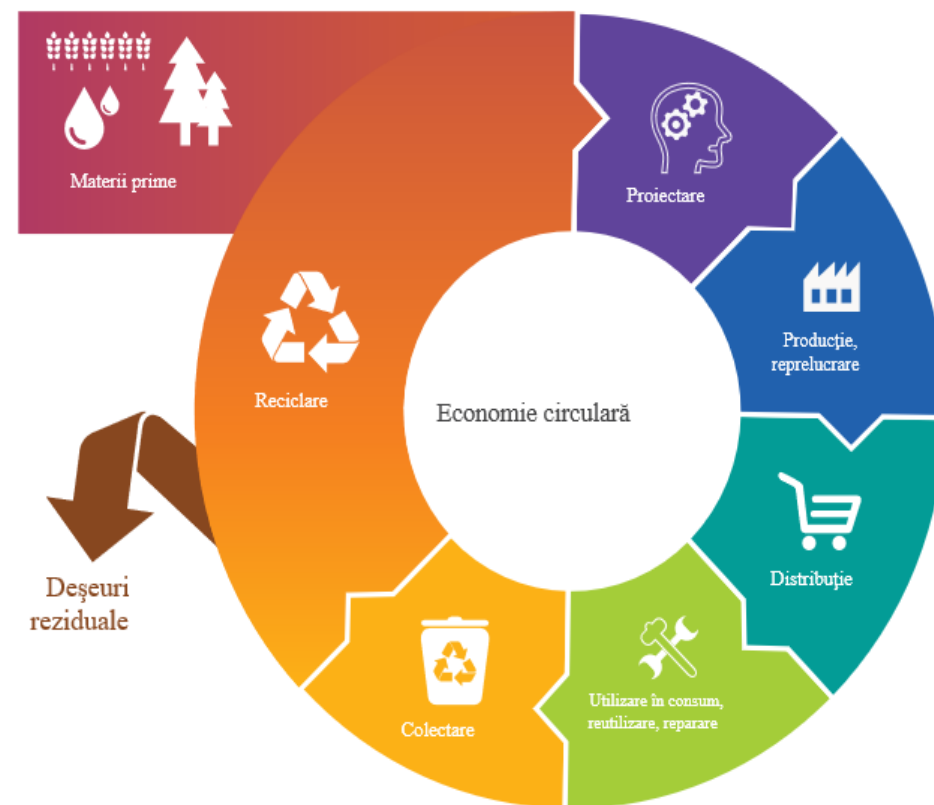
Avantajele reducerii amprentei de carbon a unei întreprinderi

Toate întreprinderile au posibilitatea de a-și reduce emisiile de dioxid de carbon, lucrul acesta oferindu-le un avantaj competitiv pe piață și conducând la:

- Reducerea costurilor cu energia pe întreg lanțul de producție și desfacere;
- Îmbunătățirea imaginii companiei privind responsabilitatea socială (raportarea reducerilor de emisii de gaze cu efect de seră este o componentă principală în elaborarea raportului CSR);
- Încurajarea și utilizarea noilor tehnologii inovatoare care diminuează consumul de resurse naturale.

Economia circulară

- ▶ Economia circulară este un model de producție și consum care implică partajarea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult posibil. În acest fel, ciclul de viață al produselor fiind extins.
- ▶ Spre deosebire de economia liniară care se bazează pe extragerea materiilor prime, producție, distribuție, consum și deșeu, economia circulară implică reducerea la minim a deșeurilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Beneficiile economiei circulare

- ▶ Îmbunătățirea securității aprovizionării cu materii prime;
- ▶ Reducerea presiunii asupra mediului;
- ▶ Creșterea competitivității;
- ▶ Stimularea inovării;
- ▶ Stimularea creșterii economice;
- ▶ Crearea de locuri de muncă.

Exemple de economie circulară (1)

► O altă viață

Remesh este un proiect al Asociației Ateliere fără Frontiere România, prin care bannerele publicitare, care au o viață scurtă de numai câteva zile sau luni și care apoi ajung la depozitul de deșeuri, sunt transformate în produse utilizabile pe termen lung, precum sacoșe, portofele, mape etc.

<http://www.remesh.ro>

Exemple de economie circulară (2)

► Reutilizare, reciclare

În orașul suedez Eskilstuna s-a deschis primul mall din lume în care se vând numai produse reciclate sau reparate. Pe lângă mall, spațiul deține și un centru de reciclare, unde clienții pot lăsa produse pe care nu le mai folosesc.

Produsele rezultate sunt împărțite către 14 magazine, printre care computere, mobilă, echipament audio, haine, jucării, biciclete, grădinărit și materiale de construcții.

<https://www.retuna.se/>

Exemple de economie circulară (3)

► Up-grade

Phonebloks este un telefon de tip Lego, care le permite utilizatorilor să înlocuiască sau să facă upgrade la componentele din cadrul unei platforme mobile modulare în loc să dea la schimb sau să arunce telefonul.

<https://phonebloks.com/>

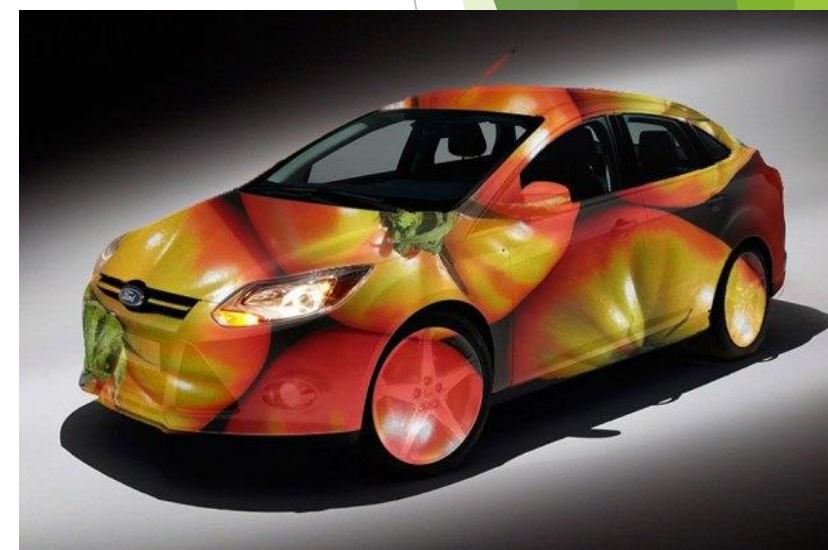

Exemple de economie circulară (4)

► Suprarecyclarea

Ford și Heinz analizează fezabilitatea utilizării cojilor de roșii ca ingredient principal al materialelor compozite pentru piese auto. Cercetătorii de la Ford testează durabilitatea fibrei de roșie pentru a vedea dacă poate fi folosită ca plastic bio.

Colaborarea ar putea rezolva o problemă mai veche a celor de la Heinz, care caută modalități noi de a suprarecicla și de a schimba întrebuințarea cojilor care rămân după cele 2 milioane de tone de roșii folosite anual pentru ketchup.

Exemple de economie circulară (5)

► Biodegradabil

Grupul Carlsberg a constatat ca 45% din emisiile sale de CO2 provin din procesul de ambalare, astfel s-a decis să găsească soluții pentru reducerea acestora și să își încurajeze consumatorii să recicleze mai mult.

Grupul a inițiat un proiect de producerea a “sticlei” de bere din materiale reciclabile care provin din fibre de lemn și care vor putea fi reciclate la fel de ușor precum hârtia și cartonul.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Intrebari ?

ALERON
TRAINING • CONSULTING • OUTSOURCING

crefop
Centrul de Resurse pentru Educație
și Formare Profesională

R4
CONSULTANȚĂ ȘI FORMARE
PROFESIONALĂ S. R. L.